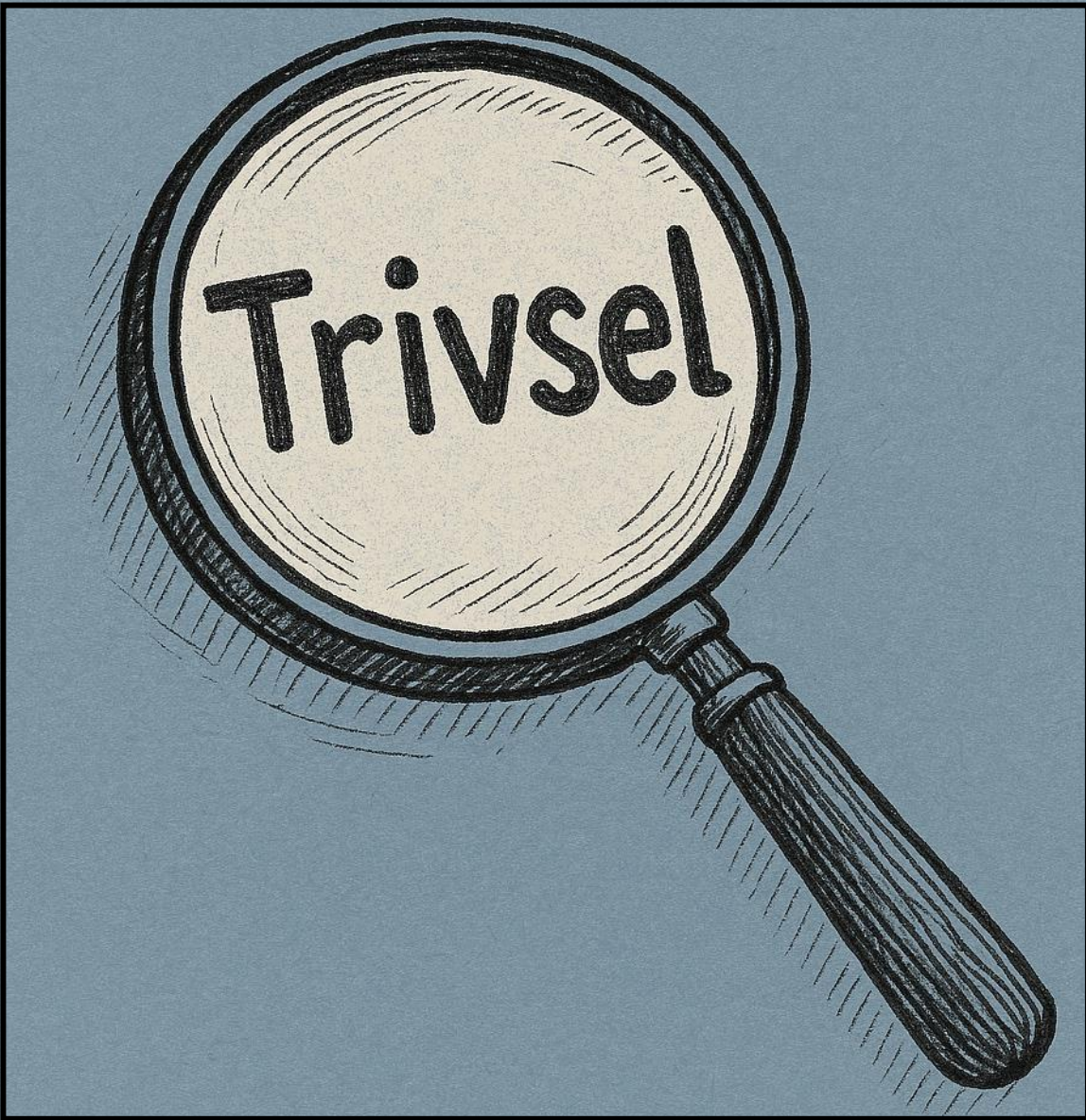

Trivsel

SPS

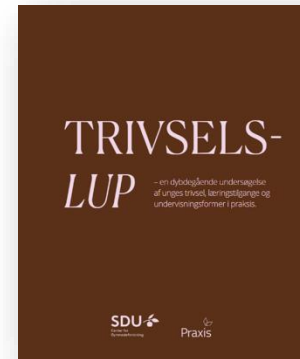
Ane Qvortrup
Professor og centerleder
Center for Gymnasie- og
Erhvervsuddannelsesforskning
Syddansk Universitet

Center for Gymnasie- og
Erhvervsuddannelsesforskning

Plan

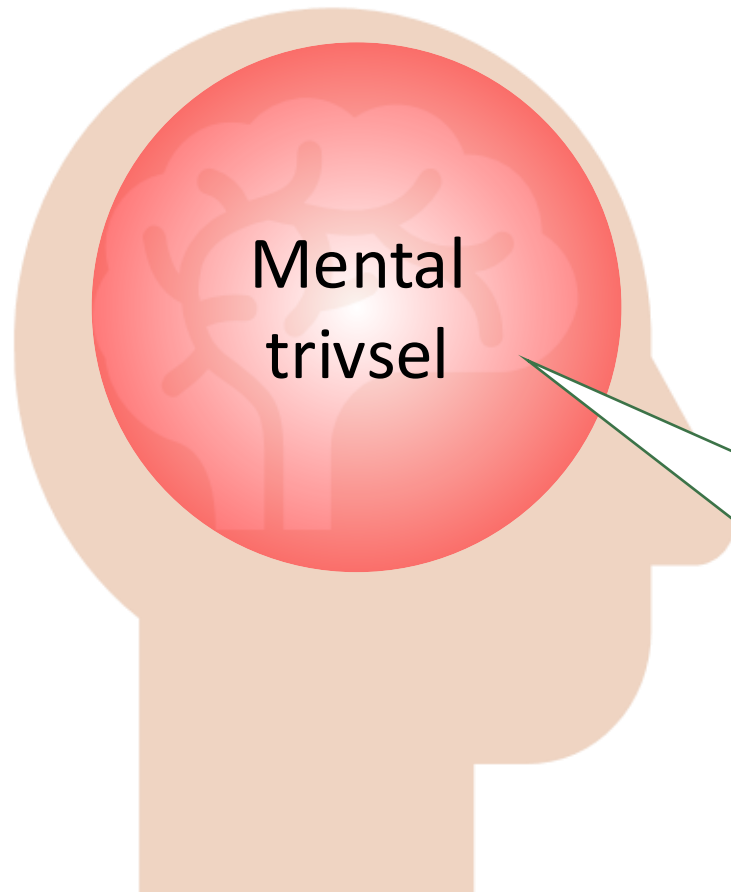
1. Oplæg: Hvad er trivsel, og hvordan trives SPS-elever?
2. Øvelse 1: Sproget om SPS og faglig trivsel
3. Oplæg: Hvad kan forklare elevers faglige trivsel?
4. Øvelse 2: Mulige indsatser

Surveys (N: 34.571)
+ Interviews (N: 35)
over 3 år

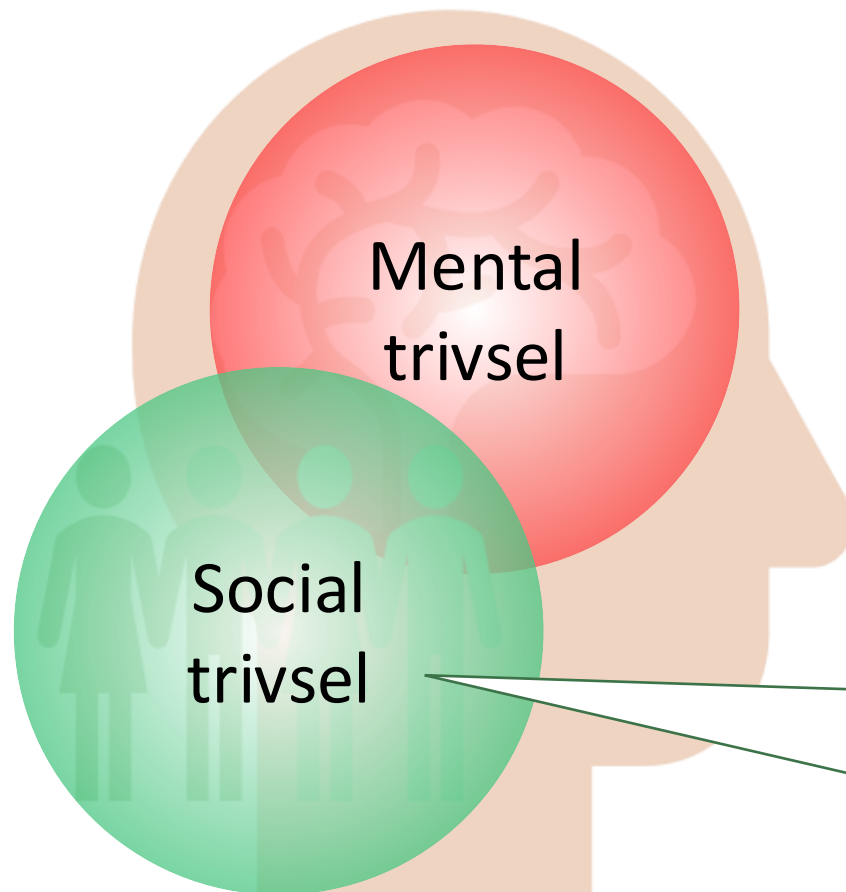
Trivsels- dimensioner

Mental
trivsel

Mental trivsel omfatter individet
tendens til at være tilfreds med
dagligdagen, opleve at livet er godt,
føle sig selvsikker og tænke positivt

Trivsels- dimensioner

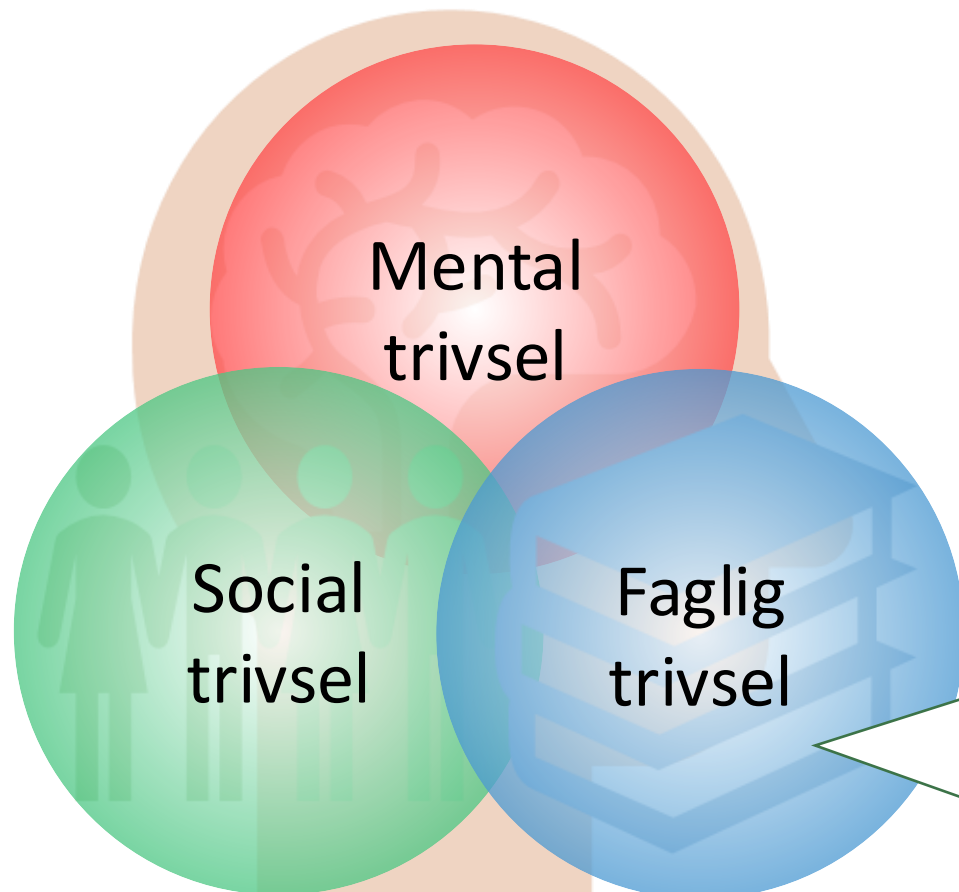

Mental
trivsel

Social
trivsel

Social trivsel henviser til oplevelsen af at tilhøre en social gruppe eller et socialt fællesskab, hvor individets deltagelse og engagement anerkendes og værdsættes

Trivsels- dimensioner

Faglig trivsel refererer til en overvægt af positive følelser over for fagligt arbejde samt en oplevelse af mening, personlig vækst og muligheder for selvrealisering knyttet til indvielsen i fag og egen faglige udvikling

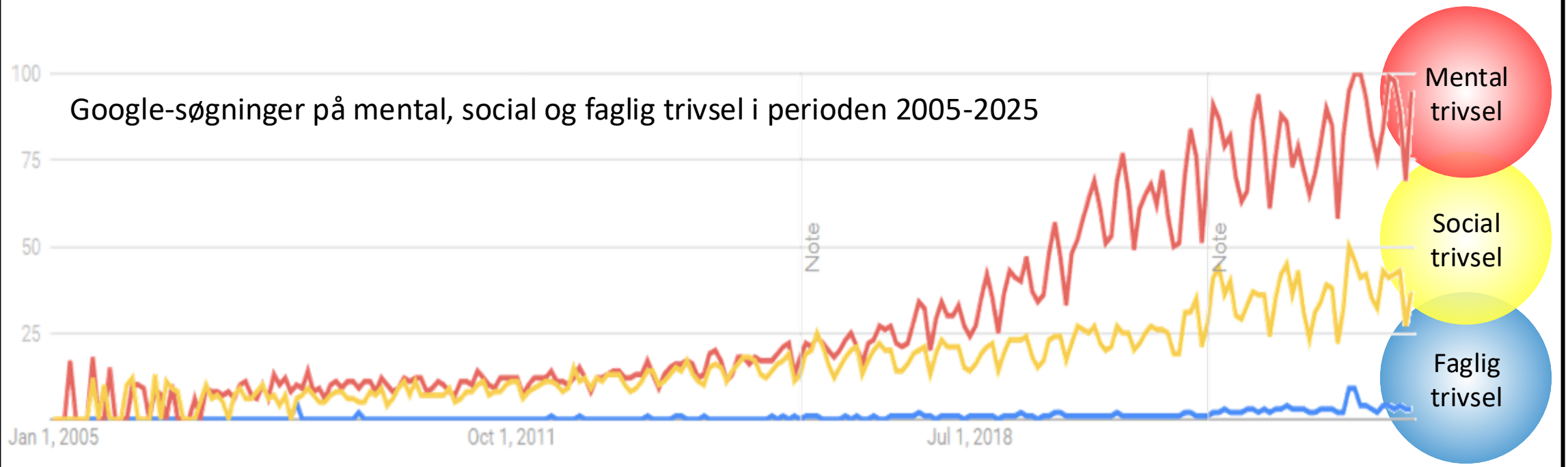
De tre dimensioner

1. Indfanger trivsel som mere end bare 'happiness' (Shah & Marks, 2004)
 - Den **hedoniske trivselstilgang** har fokus på umiddelbare følelser og tilfredshed
 - Den **eudaimoniske tilgang** til trivsel fokuserer på mening og selvrealisering (Sheldon, 2018)
2. Er pædagogiske (knyttet til mening, håndterbarhed og begribelighed) (Antonowsky, 1970)
 - En **patologisk tilgang** fokuserer på årsagerne til sygdom
 - En **salutogenetisk tilgang** fokuserer på skabelsen af sundhed

Sproget er vigtigt...

*...by virtue of their normative structures framing the parole of the actors,
languages are deeds: They construe in a normative way what is perceived
as social reality*

“Beyond Arguments and Ideas: Languages of Education” (D. Tröhler, 2009, s. 13)

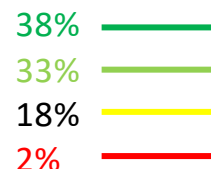

Trivsels-klynger over tid

1. Mere end 80% trives på første og andet år; tredje år er en større del middel og billedet er mere mudret

1. år (2023)

Mental
trivsel

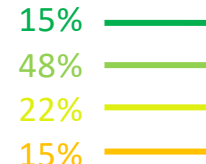

Faglig
trivsel

Social
trivsel

2. år (2024)

Mental
trivsel

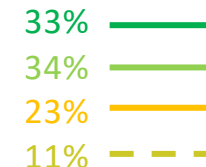

Faglig
trivsel

Social
trivsel

3. år (2025)

Mental
trivsel

Faglig
trivsel

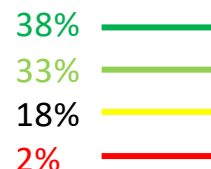
Social
trivsel

Trivsels-klynger over tid

2. Den faglige trivsel ligger for ALLE elever (på nær de to lave klynger 1. år) lavere end de øvrige trivselsdimensioner

1. år (2023)

Mental
trivsel

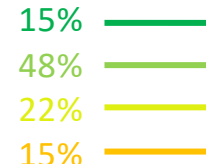

Faglig
trivsel

Social
trivsel

2. år (2024)

Mental
trivsel

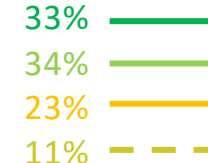

Faglig
trivsel

Social
trivsel

3. år (2025)

Mental
trivsel

Faglig
trivsel

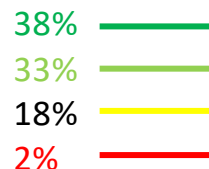
Social
trivsel

Trivsels-klynger over tid

3. Den faglige trivsel falder henimod afslutningen af ungdomsuddannelsen

1. år (2023)

Mental
trivsel

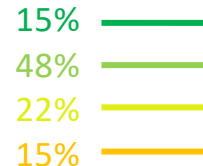

Faglig
trivsel

Social
trivsel

2. år (2024)

Mental
trivsel

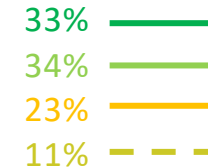

Faglig
trivsel

Social
trivsel

3. år (2025)

Mental
trivsel

Faglig
trivsel

Social
trivsel

Særligt udfordrede er elever med funktionsnedsættelse inden for kategorierne:

- Mental sundhed
- Adfærd og koncentration
 - Sanser
- Social deltagelse
- Læringsforudsætninger

Elever med funktionsnedsættelser er ***stærkt underrepræsenterede*** i klyngen med meget høj trivsel

Elever med funktionsnedsættelser er ***stærkt overrepræsenterede*** i klyngen med middel trivsel

Der er en **positiv sammenhæng** mellem høj trivsel og modtagelse af sps

Funktionsnedsættelser og SPS

Center for Gymnasie- og Erhvervsuddannelsesforskning

Sproget om SPS

Perspektiv	Fokus for SPS-indsatsen	SPS knyttes til...	Nøglespørgsmål
Udfordrings-	Årsager	Mangler	Hvilke forhold forklarer elevens behov for støtte?
Kompensations-	Støtte	Behov	Hvad mangler eleven, og hvordan kan vi kompensere for det?
Deltagelses-	Inklusion	Understøttelse	Hvordan kan vi gennem ændringer i læringsmiljøet mindste begrænsninger?
Ressource-	Mestring	Håndterbarhed	Hvordan kan vi bygge videre på det, eleven allerede kan?
Dannelses-	Mening	Begribelighed	Hvad fører til meningsfuld deltagelse i uddannelse og samfund?

WORKSHOP 1
Refleksioner over
eget sprog om SPS

Diskuter

1. Hvad kendetegner
vores forståelse og sprog
om SPS?

2. Hvordan balancerer
det mellem de forskellige
fokuseringer i tabellen?

NOTER FRA DRØFTELSER

Workshop 1

Diskuterer jeres forståelse af og sprog
om SPS med udgangspunkt i den
præsenterede tabel:

1. Hvad kendetegner det?
2. Hvordan balancerer det de
forskellige perspektiver?

Self-efficacy og mestring

Elevernes oplevelse af
deres lærere

Elevernes undervisnings-
oplevelser og forventninger

Elevernes begrundelse for
deres uddannelsesvalg

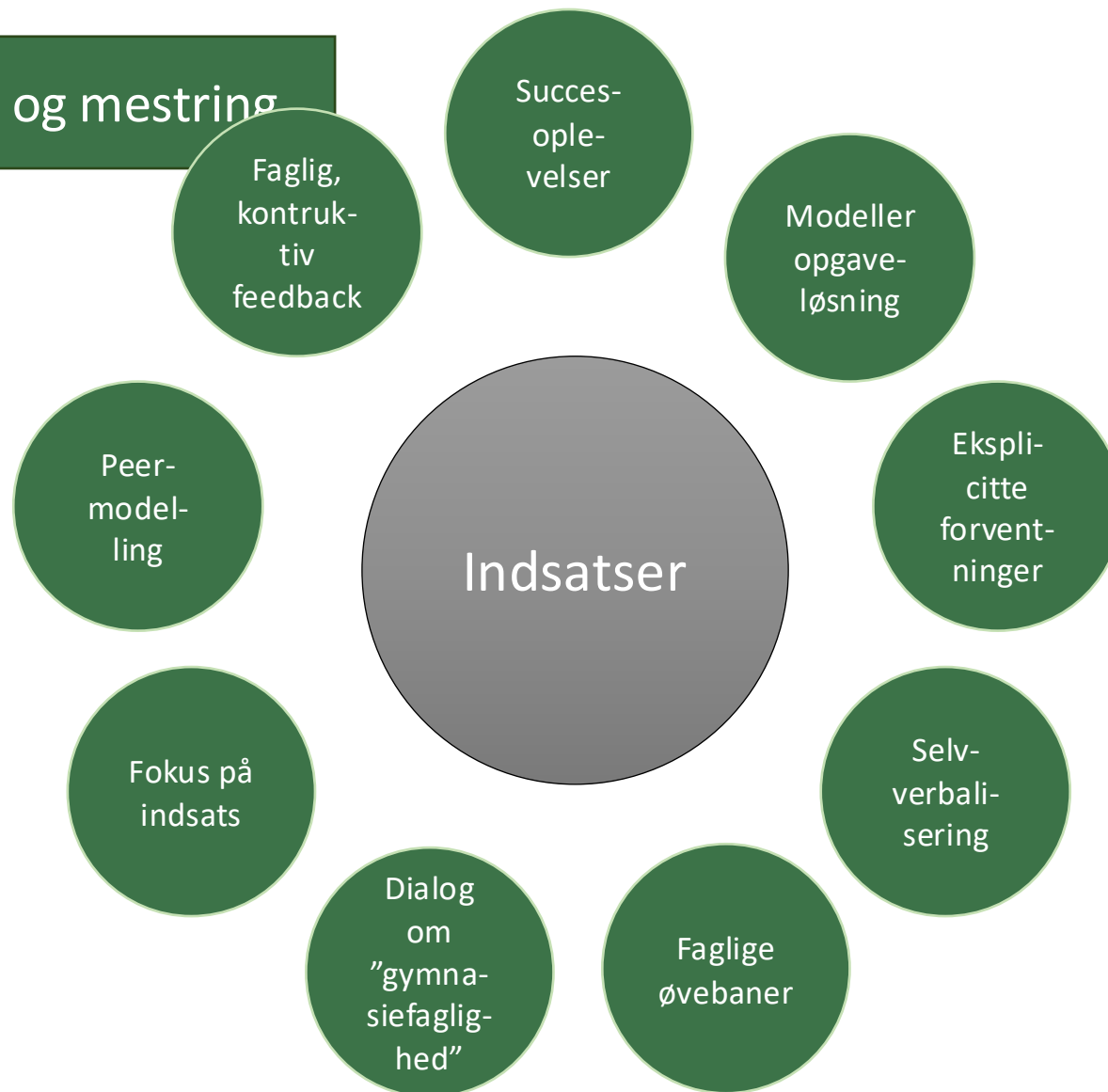
Hvad påvirker faglig trivsel?

Og hvad kan man gøre herved?

SDU

Center for Gymnasie- og
Erhvervsuddannelsesforskning

Self-efficacy og mestring

Hvad forklarer faglig trivsel?

Og hvad kan man gøre herved?

Center for Gymnasie- og Erhvervsuddannelsesforskning

Qvortrup & Lykkegaard (2025)

Elevernes oplevelse af
deres lærere

- Support og støtte fra lærere
- Socialt klasse miljø

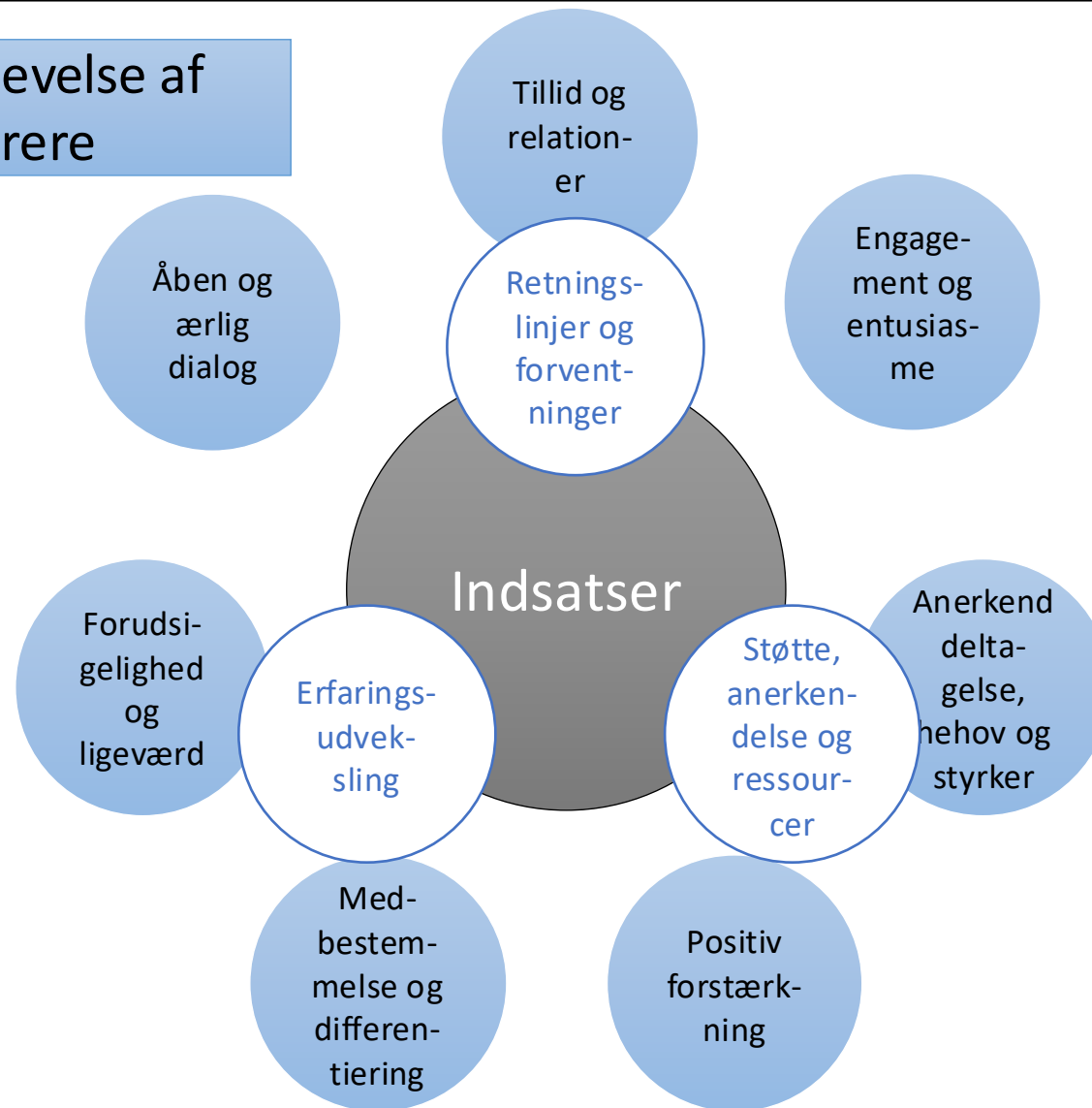
**Hvad
forklarer
faglig trivsel?**

**Og hvad kan
man gøre
herved?**

Center for Gymnasie- og
Erhvervsuddannelsesforskning

Elevernes oplevelse af
deres lærere

Hvad forklarer faglig trivsel?

Og hvad kan man gøre herved?

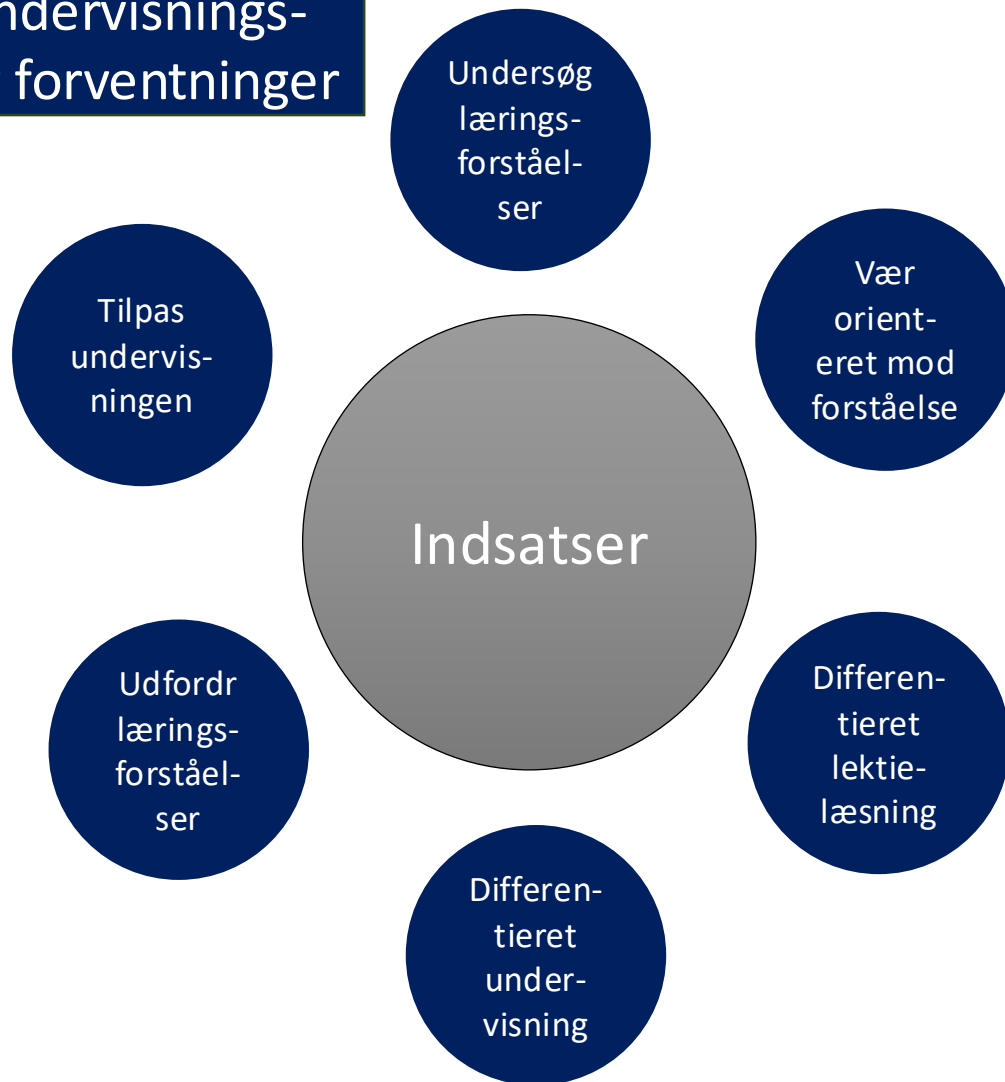
Elevernes undervisnings-oplevelser og forventninger

- Foretrækker skolastisk læring (individuel læring, læreroplæg, noter, afleveringsopgaver)
- Brug af AI-apps/chatbots gør det nemmere at få viden, der er vigtig i skolen (-)
- Meningsfuldt med lektier

**Hvad
forklarer
faglig trivsel?**

**Og hvad kan
man gøre
herved?**

Elevernes undervisnings-
oplevelser og forventninger

Hvad påvirker faglig trivsel?

Og hvad kan man gøre herved?

Elevernes begrundelse for
deres uddannelsesvalg

- Match/identitets-valg
- Utility valg (-)

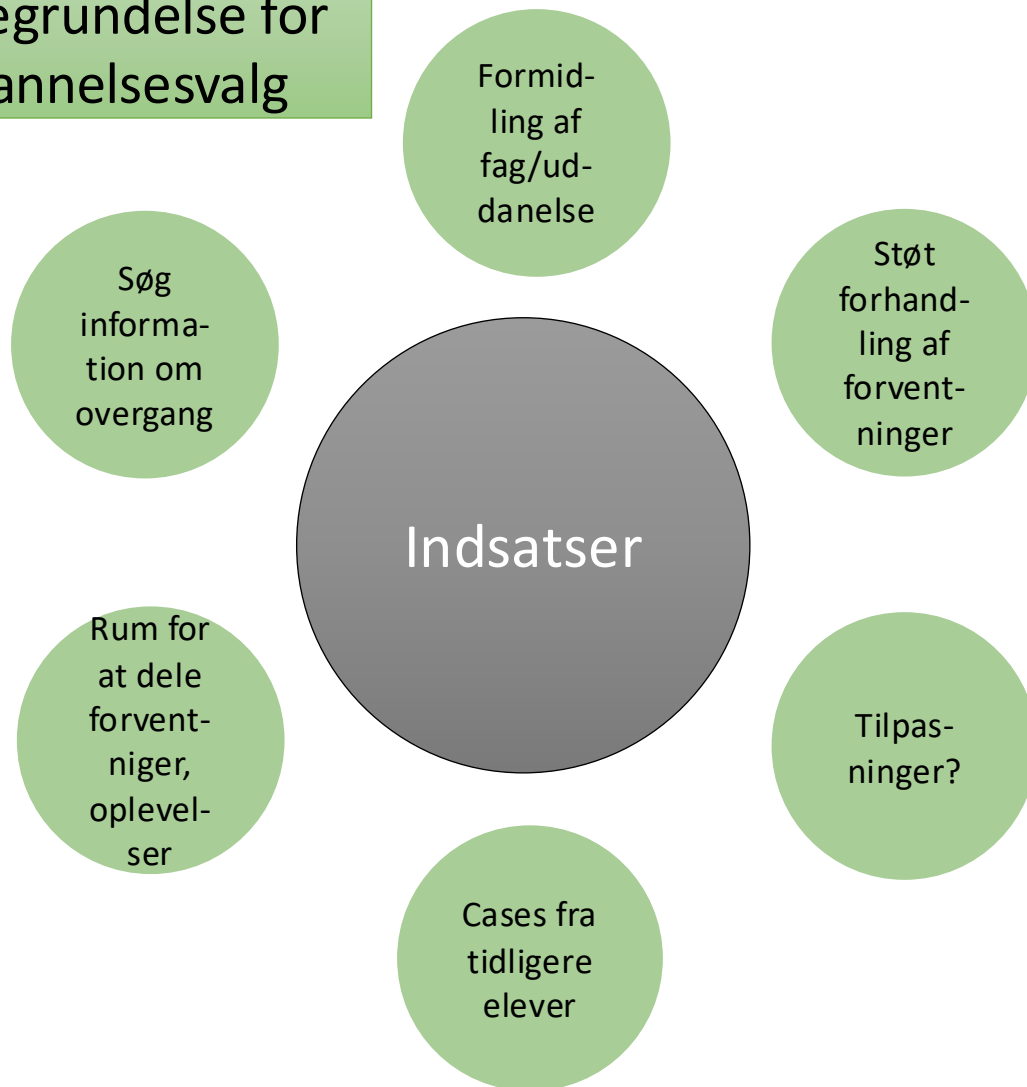
**Hvad
forklarer
faglig trivsel?**

**Og hvad kan
man gøre
herved?**

Center for Gymnasie- og
Erhvervsuddannelsesforskning

Elevernes begrundelse for
deres uddannelsesvalg

**Hvad
forklarer
faglig trivsel?**

**Og hvad kan
man gøre
herved?**

SDU

Center for Gymnasie- og
Erhvervsuddannelsesforskning

WORKSHOP 2
På vej mod et fagligt
trivselsfokus

Identificer i gruppen:

1. Mulige indsatser for faglig trivsel – plot alle de ideer, der falder jer ind, i figuren til højre.

2. Vælg et eller flere indsatser, I kunne se særlig værdi i at arbejde med i den kommende tid.

God mulighed for at handle herpå i hverdagen

Mindre betydning for eleverne

Stor betydning for eleverne

Ringe mulighed for at handle herpå i hverdagen

Det ville være interessant at arbejde med:

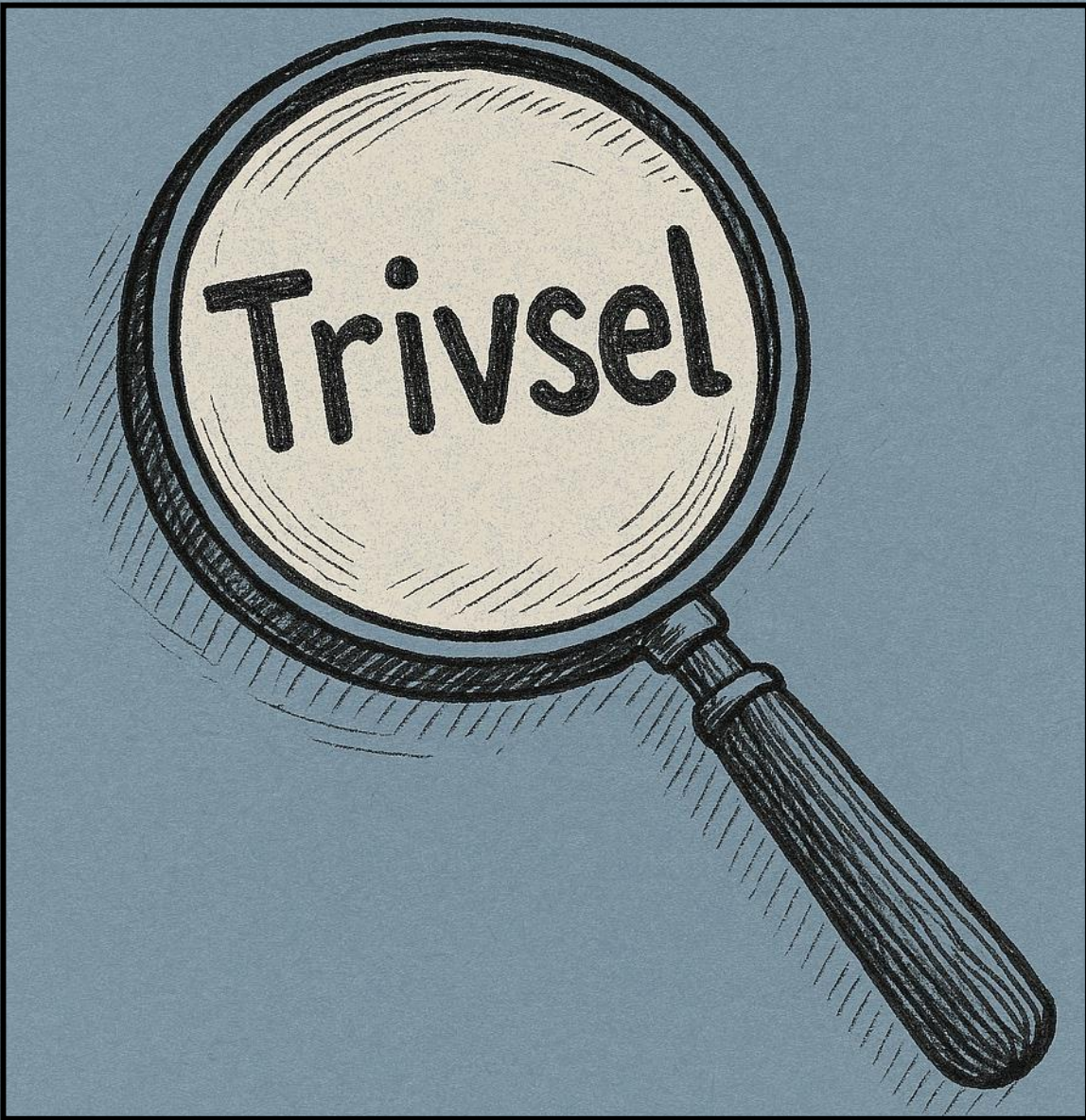
(indsæt handling)

for at styrke de elevernes faglige trivsel i:

(konkret situation)

Workshop 2

1. Specificer flest mulige indsatser som kan styrke elevernes faglige trivsel i jeres noter.
2. Placerer dem i koordinatsystemet
3. Diskuter hvilken indsats I umiddelbart har mest nysgerrighed på

A stylized illustration of a magnifying glass with a dark handle and frame. The lens is a light yellow circle containing the word "Trivsel" in a bold, black, sans-serif font. The background of the illustration is a solid blue-grey color.

Trivsel

Tak !

Ane Qvortrup
Professor og centerleder
Center for Gymnasie- og
Erhvervsuddannelsesforskning
Syddansk Universitet

Center for Gymnasie- og
Erhvervsuddannelsesforskning